

ת"פ 18943/02/19 - מדינת ישראל נגד דוד איסקוב

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18943-02-19 מדינת ישראל נ' איסקוב(עציר)
בפני כבוד השופט ירון מינטקביץ

בעניין: מדינת ישראל ע"י עו"ד גיתית גלבע

המאשימה

נגד

דוד איסקוב ע"י עו"ד אלכס גפני

הנאשם

הכרעת דין

רקע

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו חמש עבירות של יבוא סמים, עשר עבירות של סחר בסמים וכן עבירות של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית והדחה בחקירה. ברקע האישומים קשר חברתי שהיה בין הנאשם ובין אדם בשם סתיו טרסקונוב (להלן: **סתיו**). ואלו עובדות האישומים:

אישום ראשון:

בתקופה הסמוכה לחודשים נובמבר ודצמבר 2018 פנה סתיו לנאשם והשניים קשרו קשר לייבא בעבור סתיו סמים מסוג MDMA וקנבוס מחו"ל, בדרך של קנייתם דרך האינטרנט וקבלתם באמצעות משלוח לבית משפחתה של בת זוגו של סתיו, ליאור, בישוב מעלה אפרים (להלן: **הבית**).

לשם קידום הקשר העביר סתיו לנאשם כסף ואת כתובת הבית והנאשם הזמין עבור סתיו שלוש חבילות של סמים: שתיים של MDMA ואחת של קנבוס.

ביום 2.1.19 נתפסה חבילה שנשלחה לסתיו מהולנד ובה כ- 50 גרם MDMA.

ביום 6.1.19 נתפסה חבילה נוספת שנשלחה לסתיו מהולנד ובה כ- 50 גרם MDMA.

ביום 20.1.19 נתפסה חבילה שנשלחה לסתיו מסלובניה ובה כ- 50 גרם קנבוס.

בשל מעשיו אלו הואשם הנאשם בשלוש עבירות של יבוא סם.

אישום שני:

במהלך החודשים נובמבר ודצמבר 2018 פנה סתיו לנאשם והשניים קשרו לייבא סמים מחו"ל בדרך של קנייתם דרך האינטרנט וקבלתם באמצעות משלוח לבית. לשם כך העביר סתיו לנאשם סכום כסף ומסר לו את כתובת הבית.

הנאשם הזמין עבור סתיו 50 גרם MDMA ושתי חבילות של 50 גרם קנבוס כל אחת.

במהלך ינואר 2019 קיבל הנאשם חבילה ובה כ- 55 גרם MDMA.

בשל מעשיו אלו הואשם הנאשם ביבוא סם.

אישום שלישי

בהמשך למעשים מושא האישומים הראשון והשני, פנה סתיו לנאשם והשניים קשרו לייבא עבור סתיו קוקאין באותו האופן, והנאשם הזמין בעבור סתיו קוקאין מחו"ל.

ביום 1.2.19 הגיעה לתיבת הדואר של הבית (בסניף הדואר) מעטפה ובה 3.4 גרם קוקאין שמוענה אל סתיו.

בשל מעשיו אלו הואשם הנאשם ביבוא סם.

אישום רביעי

בתקופה שבין אמצע שנת 2018 ועד סוף ינואר 2019 מכר הנאשם לסתיו כעשר או חמש עשרה פעמים כמויות של 25 גרם קנבוס בעבור 1,000 ש"ח בכל פעם.

בשל מעשיו אלו הואשם הנאשם בעשר עבירות של סחר בסמים.

אישום חמישי

ביום 30.1.19 החזיק הנאשם בדירתו בעיר חדרה 7.5 גרם חשיש ו- 19.7 גרם קנבוס שלא לצריכתו העצמית.

אישום שישי

ביום 30.1.19 בין השעות 17:30 ועד 18:20 הוחזקו הנאשם וסתיו במעצר בשל חשד לביצוע העבירות המיוחסות לנאשם באישומים 1-4. במהלך החזקתם במעצר הנחה הנאשם את סתיו מה לומר אם יערך ביניהם עימות, ובכלל זה לומר כי הנאשם אינו "דוד" לגביו מסר דברים באמרותיו, וכי הוא אינו האיש שפרטיו תחת איש הקשר "דוד חדש" עימו התכתב בווטסאפ.

בשל כך הואשם הנאשם בעבירה של הדחה בחקירה.

יריעת המחלוקת

הנאשם הכחיש כל קשר לסמים שנתפסו באירועים מושא האישומים הראשון, השני והשלישי (למרות שלא חלק על עצם

תפיסתם).

ביחס לאישום הרביעי, הנאשם כפר כי מכר לסתיו סמים, אך אישר כי הוא מכיר אותו והיה עמו ביחסי ידידות, וכי השניים צרכו יחדיו סמים בעבר במספר הזדמנויות.

ביחס לאישום החמישי, הנאשם הודה בהחזקת הסמים אך טען כי נועדו לצריכתו העצמית בלבד.

ביחס לאישום השישי, הנאשם הודה כי הוקלט משוחח עם סתיו בתרגיל חקירה שנערך ואישר את עצם אמירת הדברים, אך טען כי אין לייחס להם משמעות פלילית, שכן כל אשר ביקש מסתיו היה לומר את האמת בחקירתו.

הראיות

ביחס לארבעת אישומים הראשונים הראיה המרכזית נגד הנאשם היתה אמרותיו של סתיו, אשר העיד מטעם המאשימה. מעבר לכך הוגש חומר רב בהסכמה, וכן העידו מספר שוטרים.

ביחס לאישום החמישי לא היתה מחלוקת עובדתית על עצם תפיסת הסם, ולא הוגשו ראיות.

ביחס לאישום השישי הוגשו תקליטורים המתעדים את תרגיל החקירה וכן תמלילים.

סתיו

עדות בבית המשפט

העד סירב להשיב לשאלות ב"כ המאשימה באופן גורף, ועל כן הוגשו אמרות החוץ שלו.

בחקירתו הנגדית לב"כ הנאשם אמר העד, כי "השיטות שהימ"ר ניהל נגדנו, שיטות מניפולטיביות ומאיימות, הרבה דברים הוצאו מהקשרם וזהו". (ע' 14, ש' 24 לפרוטוקול מיום 26.5.19) וכי "הם (החוקרים - י.מ.) גרמו לי לומר דברים שהוצאו מהקשרם" (שם, ע' 15 ש' 7).

העד אמר בחקירתו הנגדית, כי חלק מהדברים שאמר בחקירותיו נכון וחלק לא, אך סרב להבהיר מהם הדברים הלא נכונים אותם אמר, וסרב לשותף פעולה גם עם ב"כ הנאשם. עם זאת, העד הכחיש בעדותו לפני שהנאשם מכר לו סמים.

אמרות חוץ

ת/35, הודעה מיום 27.1.19

העד הודה כי הוא משתמש זמן רב בסמים שונים וכי גידל סמים. עוד הודה, כי הזמין סמים דרך אתרי אינטרנט מחו"ל, ובכלל זה שלוש חבילות של MDMA, כ- 50 גרם כל אחת, וכן מריחואנה.

העד לא הזכיר את הנאשם באמרה זו.

ת/36, הודעה מיום 29.1.19

סתיו הודה כי הזמין פעמיים MDMA וקנבוס מחו"ל, בכל פעם שלוש חבילות, בשווי כולל של כ- 10,000 ש"ח.

לדברי העד, חברו דוד איסקוב - הוא הנאשם - "טוב במחשבים והוא יודע להתעסק באתרים האלו טוב והאנגלית שלי לא הכי טובה ולכן נעזרתי בו" בביצוע ההזמנות, אך הקשר שלו להזמנות התמצה בתמיכה הטכנית.

העד זיהה את תמונתו של הנאשם כחברו דוד איסקוב שעזר לו לבצע הזמנות סמים, ואמר כי בהתכתבויות ביניהם באמצעות יישומון הווטסאפ, הנאשם הופיע בשמות אנשי הקשר "דוד חדש" במספר טלפון 052-3183541, וכן "דוד הסאחי" במספר טלפון 054-7347758.

לצד זאת, העד הודה כי הפיץ סמים לאנשים שונים.

ת/37, הודעה מיום 30.1.19

סתיו אמר, כי הנאשם אמנם ביצע שתי הזמנות סמים, אך הסמים הם שלו והנאשם רק פעל על פי בקשתו, ולא קיבל כל תמורה כספית. הנאשם גם שילם בעבור הסמים בביטקוין והעד החזיר לו את הסכומים אותם שילם. ההזמנה הראשונה, שתי חבילות של 50 גרם מריחואנה וחבילה אחת של 50 גרם MDMA, היתה בתחילת דצמבר 2018. ההזמנה השנייה, שתי חבילות של 50 גרם MDMA וחבילה אחת של 50 גרם מריחואנה, היתה בסוף דצמבר. אחרי שהחבילה הראשונה שהנאשם הזמין הגיעה, העד ניסה להזמין בעצמו חבילה נוספת אך לא הצליח, והנאשם ביצע גם את ההזמנה השנייה.

הנאשם הכיר לעד אנשים מהם קנה סמים ואחרים להם מכר סמים, אך לא קיבל כל תמורה על כך. כמו כן השניים נהגו לצרוך יחד סמים.

לדברי העד הוא לא סיפר קודם על כך שהנאשם ביצע את ההזמנות, על מנת לא לפגוע בו (ש' 92).

העד זיהה התכתבויות בווטסאפ עם איש קשר בשם "דוד חדש" ובהן צילומי מספרי מעקב של פריטי דואר שונים, כהתכתבויות עם הנאשם מהטלפון של חברתו, ביחס לחבילות הסמים שהוזמנו מחו"ל (נספחים ק/ג-5/ק/ג/7 להודעה).

העד קנה מהנאשם 15-20 פעם כמויות של 25 גרם מריחואנה בעבור 1,000 ש"ח בכל פעם (ש' 70-72 ו-107-108).

ת/38, הודעה מיום 3.2.19, שעה 10:17

חקירה כללית בענייני סמים. שמו של הנאשם לא עלה.

ת/39, הודעה מיום 3.2.19, שעה 14:28

העד אמר כי הזמין מאתר בשם "דרים מרקט" 3 חבילות של 50 גרם MDMA, שלוש חבילות של 50 גרם מריחואנה וחבילה אחת של כשלושה גרם קוקאין. הזמנה ראשונה היתה של שתי חבילות מריחואנה ואחת של MDMA, הזמנה שניה הייתה של שתי חבילות של MDMA ואחת של מריחואנה והזמנה שלישית של קוקאין והנאשם קשור לשלוש ההזמנות. העד שוחח בווטסאפ עם הנאשם, שלח לו את פרטי האתר ונתן לו כתובת לקבלת המשלוח. הסיבה שהעד נעזר בנאשם היתה הידע שלו במחשבים, שאפשר לו לבצע את ההזמנה באופן אנונימי.

ת/18, עימות מיום 4.2.19

סתיו מסר, כי הנאשם הוא דוד איסקוב אשר נרשם אצלו בווטסאפ בשמות "דוד חדש" ו"דוד הסאחי", וכי הוא הזמין בעבורו סמים.

הנאשם אישר, כי סתיו אכן שאל אותו על הזמנת סמים. כמו כן הנאשם אישר שמספר פעמים רכש סמים יחד עם סתיו, כמויות של 25 גרם בעבור 1,000 ש"ח.

ת/40, הודעה מיום 6.2.19, שעה 13:45

העד אישר כי קנה מהנאשם 15-20 פעם מריחואנה בעבור 1,000 ש"ח בכל פעם.

העד שב ואמר כי נעזר בנאשם בגלל הידע שלו במחשבים והכירותו עם עולם הסמים.

העד אישר התכתבויות שלו עם הנאשם תחת איש הקשר "דוד חדש" בנושא שימוש בסמים. אחת ההתכתבויות (ש' 93) עניינה עסקת סמים, בה סוכם כי הנאשם ימכור לעד 25 גרם מריחואנה בעבור 1,000 ש"ח.

העד אישר כי התכתבויות שלו עם הנאשם תחת איש הקשר "דוד חדש" נוגעות לחבילות סמים שהנאשם ביקש להזמין מחו"ל בעבורו (ש' 156-175).

ת/41, הודעה מיום 6.2.19, 17:26

העד זיהה התכתבויות בינו ובין הנאשם תחת איש הקשר "דוד חדש", אשר צורפו להן תמונות של מספרי מעקב של פריטי דואר ופרטים של העד, ואישר כי הן נוגעות לסמים אותם הזמין הנאשם בעבור העד (נספחים 50-58, 67, 82-86, 89-91, 100-106 ו-101 להודעה). העד גם אישר כי התכתבויות ובהן תמונות של סמים אנשים צורכים סמים, קשורות לאותן הזמנות (נספחים 59-62 להודעה). העד הוסיף, כי הנאשם שילם בביטקוין והעד החזיר לו במזומן.

העד אישר כי התכתב עם הנאשם במס' טלפון 052-3183541.

ת/34, תרגיל חקירה בין סתיו לחוקר קובי

לאחר סיום חקירותיו שוחח סתיו עם חוקר בשם קובי, אשר הקליט את השיחה שלא בידיעת העד.

העד אמר, כי הנאשם סייע לו בגלל הבנתו במחשבים. לדבריו, הנאשם ידע להסתיר את הכתובת, כדי שלא יראו שההזמנה מישראל, והדגיש כי הנאשם לא קיבל כל תמורה בעבור מעשיו וכי הוא - סתיו, זה שלחץ את "הלחיצה האחרונה" כאשר הזמין סמים.

העד אמר שהזמין בעזרת הנאשם שש חבילות סמים בשתי הזמנות נפרדות. הזמנה ראשונה של שתי חבילות מריחואנה ואחת של MDMA אותה ביצע הנאשם בעבור העד, והזמנה שניה, של שתי חבילות MDMA ואחת של מריחואנה, אותה העד ניסה לבצע לבד ולא הצליח, ולבסוף הנאשם ביצע אותה בשבילו.

הנאשם

אמרות החוץ

ת/14, הודעה מיום 30.1.19

הנאשם אישר כי מכיר את סתיו ואת בת זוגו וכי נהג לצרוך סמים עם סתיו ועם אחרים.
הנאשם הכחיש כי אי פעם ייבא סמים מחו"ל, או כי התכתב עם סתיו בנושא זה.
הנאשם הכחיש כי מכר סמים לסתיו או כי תיווך בינו ובין סוחר סמים כלשהו.
הנאשם אישר כי הסמים שנמצאו בביתו שייכים לו וכי הם נועדו לצריכתו האישית.
הנאשם אמר כי מספר הטלפון שלו הוא 052-3183541, אך סרב למסור את קוד הנעילה שלו (ע' 11 למטה).

ת/6, הודעה מיום 3.2.19

הנאשם הכחיש קשר להתכתבויות בווטסאפ עם סתיו ואמר כי ניתן לפתוח התכתבות בווטסאפ בכל מחשב. הנאשם אישר, כי נהג לצרוך סמים עם סתיו ועם אחרים.

ת/16, הודעה מיום 4.2.19, 12:28

הנאשם הכחיש קשר להתכתבויות עם סתיו והכחיש כי הזמין בעבורו סמים מחו"ל.

ת/18, עימות מיום 4.2.19

סתיו מסר, כי הנאשם הוא דוד איסקוב אשר נרשם אצלו בווטסאפ בשמות "דוד חדש" ו"דוד הסאחי", וכי הוא הזמין בעבורו סמים.

הנאשם אישר, כי סתיו אכן שאל אותו על הזמנת סמים. כמו כן הנאשם אישר שמספר פעמים רכש סמים יחד עם סתיו, כמויות של 25 גרם מריחואנה בעבור 1,000 ש"ח.

ת/20, הודעה מיום 4.2.19, 16:28

הנאשם נחקר על מצבו הכלכלי ושיתף פעולה עם החוקר.

כאשר הוטחו בנאשם אמרותיו של סתיו וכן הקלטה שלו מדבר עם סתיו לעניין החקירה, ביקש לשמור על זכות השתיקה.

ת/22, הודעה מיום 6.2.19

הוצגו לנאשם צילומי התכתבויות ווטסאפ והוטחו בפני אמרותיו של סתיו, אך הוא בחר לשמור על זכות השתיקה.

עדות בבית המשפט

הנאשם הודה כי צרך סמים יחד עם סתיו, אך הכחיש כי הזמין בעבורו סמים מחו"ל.

הנאשם אישר, כי השתמש במספר הטלפון שהופיע בתכתובות, אך לדבריו השתמש בו רק לשיחות טלפון ולא ליישומון הווטסאפ. הנאשם אמר כי יתכן שאדם אחר התחבר לווטסאפ של מספר זה דרך מחשב ושוחח עם סתיו, ועמד על כך שלא הוא האיש ששוחח עם סתיו על יבוא סמים.

ביחס לתרגיל החקירה שנערך לנאשם ולסתיו, מושא האישום השישי, אמר הנאשם כי ניהל עם סתיו שיחה תמימה, במהלכה ביקש ממנו להעיד אמת, ללא כוונה לשבש הליכים או להשפיע על גרסתו.

עמדות הצדדים

ב"כ המאשימה בקשה לאמץ את אמרות החוץ של סתיו כראיה לאמיתות תכנן. עוד הפנתה לצילומי המסך של התכתובות הווטסאפ בין הנאשם וסתיו, להדחתו של סתיו בחקירה ולשתיקתו של הנאשם במטרה כראיות מחזקות לאמרות החוץ.

ב"כ הנאשם הפנה לקשיים באמרותיו של סתיו. לדבריו מדובר באדם שנחקר בחשד למעשים חמורים ועל כן מסר גרסה שנועדה לסבך אחר - הנאשם - על מנת להקל על עצמו.

לעניין משקלן של אמרות החוץ הוסיף, כי סתיו הוא מעין עד מדינה, משום שנעשה עימו הסדר דיוני במסגרתו נמחקו מספר אישומים שיוחסו לו, ללא כל הסבר, ועל כן דבריו טעונים סיוע. לחלופין טען, כי יש צורך בחיזוק מוגבר, שכן מדובר במי שהוא שותף לעבירה (ועדותו טעונה חיזוק), וכן במי שאמרותיו הוגשו מכח סע' 10א לפקודת הראיות - וגם עדות כזו טעונה חיזוק. בהקשר זה הוסיף, כי אין כל תמיכה חיצונית לאישום הרביעי.

מהבחינה המשפטית טען ב"כ הנאשם, כי גם אם יאמץ בית המשפט את מלוא גרסתה העובדתית של המאשימה, עדיין המעשים מושא האישומים הראשון, השני והשלישי אינם עולים כדי ביצוע עיקרי ומהווים לכל היותר סיוע.

דין והכרעה - אישומים 1-4

אישומים אלו מבוססים כולם על אמרות החוץ של סתיו. לאור זאת, תחילה אבחן את משקלן של האמרות ואת הראיות המחזקות אותן, לאחר מכן אבחן האם ניתן לבסס את המיוחס לנאשם על אמרות החוץ.

משקל האמרות

על פי התרשמותי, יש לייחס לאמרות החוץ של סתיו את מלוא המשקל. תוכן האמרות הגיוני ועקבי, וניתן להתרשם כי סתיו תיאר לחוקרים דברים כהוויתם, הן בכל הנוגע אליו והן ביחס לאחרים.

אין באמרות כל תמיכה, ולו הדחוקה ביותר, לטענת ב"כ הנאשם, כי סתיו ביקש לחלץ את עצמו מהחשדות ועל כן הפליל את הנאשם על לא עוול בכפו - ההיפך הוא הנכון: סתיו הדגיש מספר פעמים לפני החוקרים, כי הנאשם סייע לו בביצוע ההזמנות, בגלל הבנתו במחשבים, אך לא קיבל תמורה בעבור מעשיו (ר' למשל ת/34, ת/37, ש' 67 וש' 110). סתיו אף הגדיר את הנאשם מספר פעמים כמי שרק עזר לו במעשיו, ואף אמר כי הוא - סתיו - זה שלחץ על הכפתור את הלחיצה האחרונה (ת/34). ניכר מאמרותיו של סתיו, כי הוא דווקא ביקש לצמצם את חלקו של הנאשם בהזמנות הסמים ולהדגיש כי הוא יזם את ההזמנות וכי האחריות להן, לפחות מהבחינה המוסרית, היא עליו.

גם בעדותו של סתיו לפני לא עלתה כל תמיכה לטענה, כי סבר שאם יפליל את הנאשם הדבר יסייע לו. סתיו סרב לשתף פעולה בעדותו באופן מתריס ובוטה, ככל הנראה מתוך מחשבה שכך לא תהיה אפשרות לעשות שימוש בדבריו נגד הנאשם, גם כאשר הובהר לו שהוא אינו מסייע כך לאיש. יש להדגיש, כי סתיו העיד לאחר שניתנה הכרעת דין בעניינו, והובהר לו כי דברים שיאמר בהליך שלפני לא ישמשו בהליך המתנהל נגדו, וחרף זאת לא שיתף פעולה וסרב להשיב לשאלות רבות שנשאל.

טענתו של סתיו, כי נחקר על ידי שוטרי הימ"ר באופן לא הוגן ומניפולטיבי, לא נתמכה בשום דוגמה קונקרטית, לא בעדותו שלו ולא בסיכומי ב"כ הנאשם, ולא נתתי לטענה זו כל משקל. למעלה מהצורך אומר, כי לא מצאתי באמרות החוץ של סתיו כל אחיזה לטענה ביחס לאופן חקירתו, וניתן דווקא להתרשם כי זכויותיו נשמרו, מה גם שב"כ הנאשם לא ביקש לחקור את גובי האמרות.

תמיכה לאמרותיו של סתיו

אמרותיו של סתיו טעונות ראייה מחזקת משני טעמים: העד הוא שותף לעבירות המיוחסות לנאשם והאמרות הוגשו מכח סעיף 10א לפקודת הראיות (ר' סע' 54א(א) ו- 10א(ד) לפקודת הראיות). עם זאת, שלא כפי שנטען על ידי ב"כ הנאשם, לא ניתן לראות בסתיו בעד מדינה, שכן לא קיבל כל תמורה בעבור מסירת העדות ולא הובטחה לו כל תמורה בטרם מסר את אמרותיו המפלילות. העובדה שהמאשימה הגיעה עם סתיו להסדר דיוני שכלל ריכוך של עובדות כתב האיטום אינה הופכת אותו בדיעבד לעד מדינה - ועל כן עדותו אינה טעונה סיוע, אלא חיזוק בלבד.

ר' בהקשר זה ע"פ 4938/94, שמרלינג נ' מדינת ישראל:

אלכסנדר זכה, כאמור, ב"טובות הנאה". ברם, קבלתן לא הייתה נעוצה ב"הסכמה" שנוצרה בינו לבין הרשות בהקשר זה; והוא מסר את הודעתו לחוקריו ללא "קשר-של תמורה" לטובת הנאה שקיבל או שהובטח לו שיקבל. "תקווה" של עד, כי מסירת הודעה בעלת תוכן מסוים תביא לתוצאות רצויות לו - גם כאשר הדבר נעשה על רקע הצגת "תמונת מצב" מצד החוקרים - אינה הופכת אותו מכאנית ל"עד מדינה", כל עוד אין ההודעה נמסרת ב"קשר" להבטחה או לקבלה של "טובת הנאה" כאמור. ציפייה של עד לקבלת "טובת הנאה" בעקבות מסירת הודעה שתוכנה יספק את החוקרים, הינה גורם שיש לו השלכה ישירה על מהימנות העדות; ובית המשפט יביא גורם זה בחשבון לעניין הערכת משקלה הראייתית של ההודעה. ברם, אין בתקווה כזו, כשלעצמה, כדי להפוך את העד ל"עד מדינה", כל עוד לא "השתכללה" בין העד לבין הרשות "הסכמה" כאמור.

אכן, ניתן להניח כי אלכסנדר הבין מדברי החוקרים כי אם ימסור הודאה "כוללת", יביא הדבר לשחרורם של חשודים אחרים שהחשד סר מהם, כי הודאתו תיזכר לו לטוב בהמשך הטיפול בעניינו. ברם, לשיטתי, אין די בכך כדי להפוך את אלכסנדר ל"עד מדינה", משום שהודאתו לא נמסרה ב"קשר" לטובת הנאה שניתנה או שהובטחה לו: החוקרים לא "הבטיחו" לאלכסנדר דבר, ואלכסנדר לא החליט למסור את הודאתו "על סמך" הבטחתם. בנסיבות העניין, לא נקשרה בין אלכסנדר לבין חוקריו "הסכמה" בעניין זה, ורצונו של אלכסנדר להיטיב את מצבו, כשלעצמו, אינו מספיק על-מנת להופכו לעד מדינה.

במצב דברים זה, אין לראות את אלכסנדר כ"עד מדינה", ועדותו אינה טעונה "סיוע" אלא "דבר לחיזוק" בלבד, כפי שקבע בית המשפט המחוזי.

במיוחד הדברים אמורים בעניינו של סתיו, שלא שיתף פעולה עם ב"כ המאשימה בעדותו, אלא סירב לענות לשאלותיה באופן הפגנתי.

לענין משקלו של החיזוק, ר' רע"פ 4142/04, מילשטיין, שם נקבע:

19. בשונה מן ה"סיוע", הדרישה לתוספת ראייתית מסוג "דבר לחיזוק", הינה דרישה לראיה "מאמתת": "דרישת החיזוק באה לידי סיפוקה, אם החיזוק מוסיף נופך אמת לאימרת העד, ואין צורך כי "יסבך" את הנאשם במעשה העבירה" (ע"פ 241/87 כהן נ' מדינת ישראל, פ"ד מב(1) 743, 746 (1988); קדמי, בעמ' 298). בין היתר, נדרש "דבר לחיזוק" לצורך תמיכה בעדות שותף לעבירה (סעיף 54א(א) לפקודת הראיות) ולצורך תמיכה בהודעתו במשטרה של עד המוסר לאחר מכן עדות סותרת בבית המשפט וההודעה מתקבלת כראיה קבילה (סעיף 10א(ד) לפקודת הראיות). ה"דבר לחיזוק" נועד להצביע על כך שדברי העד, בעומדם בפני עצמם, הם דברים אמינים. על-כן אין הכרח, שפניו של החיזוק יהיו אל העבירה או אל הקשר העברייני בין הנאשם לבין העד - השותף לעבירה" (פרשת אסקפור, בעמ' 411). בדומה לדרישת ה"סיוע", ביסוד "הדבר לחיזוק" עומד החשש שמא העד מסר עדות כוזבת המפלילה את הנאשם, ועל כן, נדרשת ראיה שתחזק את אמינותה ומהימנותה של עדות זו (פרשת כהן, בעמ' 80).

שני הצדדים הסכימו, כי לאור העובדה שדבריו של סתיו טעונים חיזוק משני טעמים, נדרש לאמרותיו חיזוק "מוגבר". וניתן למצוא בראיות מספר תמיכות לדבריו של סתיו, המהוות תוספת מאמתת להם, ואף מסבכות את הנאשם ומגיעות לידי סיוע:

התכתבויות הווטסאפ בין סתיו ובין "דוד חדש":

מאמרותיו של סתיו עולה, כי התכתב עם הנאשם בווטסאפ, תחת שני שמות של אנשי קשר, "דוד הסאחי" ו"דוד חדש". העד הבהיר מספר פעמים, כי שני אנשי הקשר האלה הם של הנאשם, דוד איסקוב. ההתכתבויות עם איש הקשר "דוד חדש" תומכות בדבריו של סתיו, כי הנאשם הדריך אותו באופן בו מזמינים סמים מחו"ל דרך האינטרנט, וכי תחום הסמים מחבר בין השניים.

בהודעות ת/36 ות/41 אישר סתיו, כי איש הקשר "דוד חדש", מס' טלפון שלו הוא 052-3183541 הוא של הנאשם, ומספר זה גם עולה מדו"ח בדיקת מכשיר הטלפון של סתיו (ת/8, סע' ט' ות/10 סע' 3). בהודעה ת/14 (ע' 11 למטה) מסר הנאשם, כי מספר הטלפון שלו הוא 052-3183541, ומספר זה אף מופיע בכותרת כל הודעות הנאשם. הנאשם אף אישר בעדותו כי הוא משתמש במספר זה, אך טען שרק לשיחות טלפון ולא לווטסאפ. הנאשם לא הציע כל הסבר, ולו הדחוק ביותר, כיצד יתכן שסתיו התכתב בווטסאפ, עם איש קשר המשתמש במספר הטלפון שלו, אך אינו הוא אלא אדם אחר, ולא הציע מיהו אותו אדם שהשתמש במנוי הווטסאפ שלו.

על כך אוסיף, כי הנאשם סרב לתת לחוקר את הקוד הסודי של מכשיר הטלפון שלו (ת/14, ע' 11 למטה) - ונקודה זו פועלת לחובתו ומקימה חזקה כי היה לו בסיס לחשוש מתוצאות בדיקת המכשיר.

ומעבר לכך, עצם ההתקשרויות של סתיו עם מנוי ששמו דוד ביחס ליבוא הסמים, מאמת את דבריו של סתיו ומלמד כי לא פעל לבדו אלא בעזרתו של הנאשם, כפי שטען.

אוסף על כך, כי מעבר לנתון זה, חלק מההתכתבויות עם "דוד חדש" הן ברוסית - נתון המחזק עוד יותר את דבריו של סתיו כי מדובר בנאשם. כמו כן בתמונת איש הקשר "דוד חדש" בטלפון של סתיו מופיעה תמונה של מכונית מסוג מזדה - והנאשם אישר כי הוא בעליה של מכונית דומה.

התרחיש שהציע הנאשם, כאילו מאן דהוא השתלט על מנוי הווסטסאפ שלו, ושוחח עם סתיו לאורך תקופה מבלי שהוא או סתיו ידעו זאת, משולל כל הגיון או סבירות ולא נתמך בבדל ראיה.

בשולי הדברים אעיר, כי התקשיתי לקבל את אופן הגשת התכתובות שבין הנאשם לבין סתיו: החוקרים צילמו את מסך מכשיר הטלפון של סתיו באמצעות מצלמה, ולבית המשפט הוגשו צילומים בשחור לבן, ונדרש מאמץ לפענח חלק מהתכתובות. סביר להניח שישנן דרכים טובות יותר להגיש לבית המשפט ראייה מרכזית, שמקורה במכשיר טלפון שתפוס בידי החוקרים. בשים לב למכלול הראייתי שלפני, אופן הגשת התכתובות לא גרע ממשקלן ולא פגע ביכולתו של הנאשם להתגונן, אך עדיין ניתן היה לצפות שראיות תוגשנה בצורה נגישה יותר.

עוד אעיר בהקשר זה, כי למרות שחבילות הסם נתפסו, אין לפני את מספרי המעקב שלהן, ולא ניתן לקשר בין החבילות ובין התכתבויות הווסטסאפ שבין הנאשם לסתיו. בשל המשקל הגבוה שאני מייחס לאמרתיו של סתיו, והתמיכות הרבות שנמצאו להן, לא ראיתי כי עניין זה פוגע בעצמת הראיות, אך עדיין היה מקום לצפות שהמאשימה תגיש ראיות לעניין זה.

אמירה מפלילה של הנאשם

בעימות ת/18, אמר הנאשם כי סתיו התייעץ בו לגבי אופן הזמנת סמים מחו"ל - ועניין זה מחזק את דבריו של סתיו.

תרגיל החקירה - אישום שישי

במסגרת מעצרו של הנאשם וסתיו, נעשה תרגיל חקירה, במהלכו הושארו לבד במסדרון בו הותקנה האזנה סמויה. כפי שאפרט בהמשך דברי, בסקירת האישום השישי, במהלך התרגיל הנחה הנאשם את סתיו לומר לחוקרים כי הוא אינו "דוד חדש" ולומר כי אינו האיש אותו הזכיר בהודעותיו. כמו כן הנאשם שוחח עם סתיו על נושאי החקירה, וניתן להבין מאופן הדיבור, כי נושאים אלו אינם זרים לו. מדובר בראייה מאמתת, שאף יכולה לעלות לכדי ראייה מסבכת (קרי סיוע), שכן יש בה ללמד על קשר של הנאשם לעבירות בהן נחשד.

צריכת סמים משותפת של הנאשם וסתיו

הנאשם הודה, כי צרך סמים יחד עם סתיו מספר פעמים ואף רכש איתו סמים. הדבר מלמד על כך שלא רק שעולם הסמים אינו זר לכל אחד מהם בנפרד, הוא גם אינו זר לשניהם יחדיו, ועניין זה מחזק את דבריו של סתיו.

שתיקת הנאשם

בהודעה ת/20 נחקר הנאשם על נושאים כלליים והשיב לשאלות החוקר, אך כאשר עלה שמו של סתיו שינה טעמו וסירב לענות לשאלות. גם בהודעה בהודעה ת/22 סרב הנאשם להשיב לשאלות החוקרים.

פסיקה עקבית קובעת, כי שתיקת נאשם בחקירה פועלת לחובתו, ויכולה לשמש חיזוק לראיות התביעה. ר' למשל ע"פ 1707/08, אריש נ' מדינת ישראל, שם נפסק:

"אין צורך להכביר מלים על כך שככלל, והחריגים יהיו נדירים, יסבור בית משפט כי השותק - יש לו מה להסתיר. אכן, המשפט משתית עצמו על ראיות פוזיטיביות, והשתיקה מהווה אך חיזוק; ומכל מקום משפצה את פיו, על בעל הדבר להסביר מדוע השתהה, ובעיקר - עליו להציג גרסה שיש בה אמינות. ראו לעניין השתיקה במשפט העברי פרשת יוסף הנזכרת והמקורות המובאים בפסקה ז(13)."

באותו הקשר אציין, כי הנאשם התבקש למסור את הקוד למכשיר הטלפון שלו וסרב, וגם עניין זה מלמד על כך שהיה לו מה להסתיר.

סיכום ביניים

לאור האמור למעלה, ראיתי לייחס לאמרותיו של סתיו ולראיות המחזקות אותן את מלוא המשקל. מכאן עולה הקביעה העובדתית, כי הנאשם הזמין בעבור סתיו בשתי הזדמנויות שש חבילות סמים מחו"ל: הזמנה ראשונה שכללה חבילה אחת של כ- 50 גרם MDMA ושתי חבילות של כ- 50 גרם קנבוס, והזמנה שניה שכללה שתי חבילות של כ- 50 גרם MDMA וחבילה אחת של כ- 50 גרם קנבוס, אשר הגיעו אל בית הורי בת זוגו של סתיו.

עם זאת, לגבי הזמנת הקוקאין נותר ספק מסוים, שכן אמנם סתיו הזכיר עניין זה באמרותיו ת/39 ות/40, אך באמרות אחרות התייחס לחלקו של הנאשם רק בהזמנת המריחואנה וה-MDMA, אך לא הזכיר את הזמנת הקוקאין. לאור זאת, התקשיתי לקבוע ממצא מחייב בנקודה זו, והנאשם יהנה מהספק.

עוד עולה, כי לפחות עשר פעמים הנאשם מכר לסתיו כ- 25 גרם קנבוס בעבור 1,000 ש"ח בכל פעם.

יבוא הסמים

מאמרות החוץ של סתיו עולה מעבר לספק, כי הנאשם הזמין בעבורו בשני מועדים שונים שש חבילות סמים מחו"ל, שלוש חבילות של כ- 50 גרם MDMA ושלוש חבילות של כ- 50 גרם מריחואנה. ב"כ הנאשם טען, כי גם אם תתקבל עמדת המאשימה מהבחינה העובדתית, מעשיו מקימים סיוע ליבוא ולא ביצוע עיקרי. לא מצאתי ממש בטענה:

לשון סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים ברורה, ועל פיו "לא ייצא אדם סם מסוכן, לא יבא אותו, לא יקל על ייצואו או ייבואו...". הנאשם הזמין בעבור סתיו שלוש חבילות סמים מחו"ל - והמעשה נכנס לגדרי הביצוע העיקרי. אמנם מדברי סתיו עולה כי הוא היה היוזם והנאשם רק עזר לו במעשיו, אך אין הדבר מפחית מחלקו של הנאשם והופך אותו למסייע בלבד, שהרי מעשיו חרגו במידה ניכרת מהקלה על סתיו ביבוא הסמים.

מספר העבירות

לנאשם יוחסו חמישה אישומים של יבוא סמים. באישום הראשון, יוחסו לו בשל יבוא שלוש חבילות שלוש עבירות יבוא סם, ובאישום השני יוחסו לו עבירה אחת בשל יבוא שלוש חבילות - ולא מצאתי כל הגיון מדוע ליחס כל פעם מספר עבירות שונה בגין מעשים דומים. מכל מקום, שלוש החבילות מושא האישום הראשון הוזמנו בפעם אחת מאתר אחד, ועל כן מדובר בעבירה אחת של יבוא סמים ולא שלוש.

סחר בסמים

מאמרותיו השונות של סתיו עולה, כי הנאשם מכר לו 10-20 פעמים כמויות של 25 גרם קנבוס בעבור 1,000 ש"ח בכל פעם. חוסר הבהירות ביחס למספר העסקאות פועל לזכות הנאשם, והעובדה כי בכתב האישום יוחסו לו עשר עסקאות בלבד, משקפת את הראיות באופן הוגן וזהיר.

עוד אציין, כי אמנם סתיו הגדיר את הנאשם מספר פעמים כמי שתיווך בינו ובין מוכר הסם, אך מדבריו עלה כי שילם לנאשם כסף וקיבל ממנו סמים, מבלי שפגש את הסוחר - ועל כן מדובר בעסקה ולא בתיווך.

אני ער לכך שאין לפני חוות דעת ביחס לסמים שמכר הנאשם לסתיו, והראיה היחידה לסוג הסם וכמותו היא דבריו של סתיו, אך מדובר במי שנהג לצרוך סמים לאורך תקופה, ניתן לסמוך על דבריו בנקודה זו. במיוחד דברים אמורים לאור העובדה שסתיו חזר אל הנאשם לרכוש ממנו סמים פעם אחר פעם, ויש להניח כי אלמלא היה מדובר בסמים מהסוג והכמות שביקש לרכוש, היה פונה להשיגם ממקום אחר ולא חוזר אל הנאשם.

ר' בהקשר זה ע"פ 4938/94, שמרלינג:

ה. הוכחת טיבו של ה"חומר" - כיצד? (1) כאמור, הרשעתם של המערערים בעבירה של עשיית "עסקה אחרת" בסם במסגרתהאישום השני, מבטאת את רכישת הסמים בפועל על-ידי שמש ודאטו. עמדתם של באי-כוחהמערערים היא, כי משמדובר בעיסקה שבוצעה בעין, חייבת התביעה להוכיח כי "החומר" שנרכש במסגרת העיסקה הוא "סם מסוכן" כמשמעותו בפקודה, וכי ראיה כאמור לא הובאה, ועל-כן יש לזכות את מרשיהם מעביר זו.

(2) כפי שכבר נפסק בעבר, ניתן לקבוע כי "חומר" הינו "סם מסוכן" גם ללא תפיסת החומר ובדיקתו במעבדה, ואין מניעה לכך שקביעה כאמור תיעשה על סמך ראיותנסיבתיות. ה"חומר" שבו מדובר נרכש מעבדאללה על-ידי שני קנייני סמים מנוסים: דאטו ושמש, והדעת אינה סובלת ששניים אלה יקבלו לרשותם סמים תמורת סכום נכבד ביותר - 100 אלף דולר - בלי שהיו משוכנעים שנמסר להם סם מסוכן באיכות נאותה. מקום שכמות מסחרית של "סם מסוכן" נרכשת על-ידי קניינים מנוסים מספק מוכר ומשולמת בעבורה תמורה נכבדה, חזקה שבעובדה היא, שהחומר שמוסר הספק לקניינים בעבור התמורה שקיבל, הינו אותו "סם מסוכן" שבקשר אליו נקשרה העיסקה ביניהם. בבסיס החזקה האמורה עומד ניסיון החיים, המלמד כי בנסיבות כגון דא נשמרות ההתחייבויות ההדדיות של שני הצדדים לעיסקה בדקדקנות רבה.

(3) במצב דברים זה, בהיעדר ראיה המעמידה בספק לפחות את המסקנה המתחייבת מן החזקה האמורה - דין הטענה להידחות.

אישום חמישי - החזקת סמים שלא לצריכה עצמית

בחיפוש אצל הנאשם נתפסו 7.5 גרם חשיש ו- 19.7 גרם מריחואנה ויוחסה לו עבירה של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית. לא היתה מחלוקת על עצם החזקת הסמים, אך נטען כי הם נועדו לצריכתו העצמית של הנאשם.

כמות הסם שנתפסה אצל הנאשם עולה, גם אם במעט, על החזקה שנקבעה בפקודת הסמים, שמעבר אליה על נאשם להוכיח כי הסמים נועדו לצריכתו העצמית בלבד. הנאשם לא העיד לענין זה, ובכך ויתר על האפשרות לסתור את החזקה. יתרה מכך, כפי שקבעתי קודם, הנאשם מכר סמים לסתיו, ואף הודה כי נהג לצרוך סמים יחד עם אחרים, ועל כן גם אלמלא החזקה הקבועה בחוק, ניתן היה לקבוע בנסיבות הענין כי החזיק בסמים בכוונה להפיצם.

לפיכך מרשיע את הנאשם בהחזקת סמים שלא לצריכתו העצמית בלבד.

אישום שישי - הדחה בחקירה

הראיות ועמדות הצדדים

במהלך תרגיל חקירה שנערך, בו הושארו הנאשם וסתיו לבדם והוקלטו, אמר הנאשם לסתיו מספר פעמים, כי כאשר החוקרים יערכו ביניהם עימות, על סתיו לומר שהנאשם אינו איש הקשר "דוד חדש". עוד אמר הנאשם לסתיו לומר לחוקרים, כי הנאשם אינו אותו דוד שהתייחס אליו בהודעותיו וזיהה את תמונתו וכי אסור לו לזהותו. הנאשם אף הטיח בסתיו כי גרם לכך שהנאשם יכלא למספר שנים (ר' תמליל ת/5).

המאשימה טענה, כי אמירות אלו נועדו להדיח את סתיו להעיד עדות שקר.

הנאשם טען, כי הפציר בסתיו שיאמר לחוקרים את האמת, ללא כוונה פלילית.

דין והכרעה

קריאת התמליל ת/5 מלמדת, כי מטרתו של הנאשם היתה להביא את סתיו לחזור בו מזיהויו את הנאשם כמי שעזר לו לייבא סמים. אין מדובר בבקשה תמימה לומר אמת, אלא בבקשה מסתיו לומר "אמת" מוגדרת, שונה מגרסה אותה מסר קודם לכן לחוקרים. יתרה מכך, כפי שפרטתי בהרחבה למעלה, מהראיות עולה מעבר לספק, כי הנאשם הוא איש הקשר "דוד חדש" - ועל כן בקשתו של הנאשם מסתיו לומר כי הוא אינו "דוד חדש" היא בקשה למסור הודעה שקרית.

לאור זאת, מעשיו של הנאשם נכנסים לגדרי שתיים מהחלופות המקימות את העבירה: בקשה להעיד שקר ובקשה לחזור מדברים שנאמרו. ר' בהקשר זה רע"פ 7153/99 אורי אלגד נ' מדינת ישראל:

"תכלית ההנעה על-פי הגדרת העבירה כוללת שלוש חלופות אפשריות: האחת, אי-מסירת הודעה על-ידי אחר בחקירה. חלופה זו חלה הן לעניין הימנעות ממסירת הודעה כלל בגדרה של חקירה מסוימת והן לעניין אי-מסירת הודעה בקשר לעניין מסוים בחקירה פלונית. החלופה השנייה עניינה מסירת הודעת שקר על-ידי אחר בחקירה. החלופה השלישית, עניינה חזרה מהודעה שנמסרה על-ידי אחר בחקירה, קרי התכחשות ברורה לפרט ממשי שהופיע בהודעה הקודמת (ראו ע"פ 814/78 מוסק נ' מדינת ישראל (להלן - ע"פ 814/78 מוסק [14]), בעמ' 351). לגבי החלופות שבהן נדרשת הודעה, אין ההודעה חייבת להיות בכתב, אלא יכולה היא להימסר על-פה (השוו ע"פ 493/78 ארוש נ' מדינת ישראל [15], בעמ' 310) ... "ההדחה צריכה להיות מלווה בשאיפה - מטרה מצד הנאשם, שהאחר - "המשודל" יימנע ממסירת הודעה בחקירה או ימסור הודעת שקר או יחזור בו מהודעה שמסר (השוו ע"פ 8469/99 אסקין הנ"ל [13], בעמ' 81-84). המניעים לקיומה של שאיפה זו יכולים להיות מגוונים ורבים. מניעים אלה הם חיצוניים לעבירה ואין בהם כדי להשפיע על הטלת האחריות הפלילית בגינה כל עוד הוכחה שאיפה - מטרה כמתואר" ... "התנהגות כזו היא אנטי-חברתית וחמורה כשלעצמה אף אם לא הוכח רצון לשבש את החקירה הקונקרטי. די בשידול האחר לעשות מעשה שהוא על-פי טיבו - כהגדרת המחוקק - בעל אופי שהוא פוגעני לחקירה".

לפיכך מרשיע את הנאשם במיוחס לו באישום השישי.

סיכום

מזכה את הנאשם מעבירת יבוא הסמים מושא האישום השלישי ומבטל שתי עבירות יבוא סמים שיוחסו לנאשם באישום הראשון.

מרשיע את הנאשם בעבירות הבאות:

שתי עבירות יבוא סמים, על פי העובדות והוראות החיקוק שבאישומים הראשון והשני.

עשר עבירות סחר בסמים, על פי העובדות והוראות החיקוק שבאישום הרביעי.

החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, על פי העובדות והוראת החיקוקה שבאישום החמישי.

הדחה בחקירה, על פי העובדות והוראת החיקוק שבאישום השישי.

ניתנה היום, כ"א סיוון תשע"ט, 24 יוני 2019, במעמד הצדדים